

Forslag til forespørgselsdebat om hvordan man fra centralt hold kan sikre en bedre undervisning til ordblinde og hvordan vi fra centralt hold kan sikre, at alle der har behov for ekstra hjælp får hjælp til indlæring på et så tidligt tidspunkt som muligt.

(Medlem af Inatsisartut Ruth Heilmann, Siumut)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Uddannelse, Forskning og Nordisk samarbejde)

Naalakkersuisut takker for forslaget til forespørgselsdebat om, hvordan man fra centralt hold kan sikre en bedre undervisning til ordblinde og hvordan man fra centralt hold kan sikre, at alle, der har behov for ekstra hjælp, får hjælp til indlæring på et så tidligt tidspunkt som muligt.

Jeg vil indledningsvis lige gøre opmærksom på, at dette svar også er svaret på næste dagsordenspunkt, nemlig Andreas Uldums forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges, at udarbejde en national handlingsplan til at afhjælpe ordblindhed og læse/skrivesvagthed blandt unge og voksne. (EM punkt 131)

Der findes i dag ingen tal for, hvor stor en del af den grønlandske befolkning, der har problemer med at læse eller skrive. I Danmark vurderes det, at mellem 5-15 % af arbejdsstyrken har læse- og/eller skriveproblemer i forskellige grad. Overfører man disse tal til Grønland, svarer det til, at ca. 2000 – 8000 personer skulle have disse problemer. Dette tal kunne med tanke på Grønlands store gruppe af ufaglært arbejdskraft dog nemt tænkes at være højere. Manglende læse- og skrivekundskaber gør det vanskeligt for mange at fungere optimalt både i privatlivet og i deres arbejde.

Som det fremgår af Naalakkersuisut's koalitionsaftale, er det derfor også vigtigt, at der ydes en ekstra indsats for alle læse- og skrivesvage i Grønland. Naalakkersuisut ønsker derfor bl.a. som følge af Skatte og Velfærdskommissionens anbefalinger, at reformere uddannelsesområdet. Reformerne skal sikre, at den enkelte får incitament til at tage en uddannelse, til at øge arbejdsindsatsen og til at blive selvforsyndende. Heri indgår, at der skal gennemføres målrettet indsats for at hjælpe personer med læse- og skrive vanskeligheder.

I Grønland har vi endnu ingen national handlingsplan for tilrettelæggelse af tilbud for nogle af grupperne. Men der arbejdes på implementeringen af tilbud under både højskole- og efterskoleområdet. I efteråret 2010 blev der nedsat en arbejdsgruppe, som fik til formål at skaffe mere viden om emnet. Det lykkedes arbejdsgruppen at få en bevilling på 180.000 kr. fra Nordisk Ministerråd til afholdelse af en nordisk konference. Erfaringerne fra Norden vil Departementet for Uddannelse og Forskning bruge som inspiration til udformning af en national strategi for området.

På baggrund konferencen kom de grønlandske deltagere med anbefalinger til Naalakkersuisut for fremtidige tiltag på området. Med udgangspunkt i disse anbefalinger har Departementet for Uddannelse og Forskning til hensigt at starte et pilotprojekt med henblik på udarbejdelse af en national strategi på området.

Pilotprojektet vil både fokusere på tilbud til dyslektikere og læse- og skrivesvage, og vil afprøve konkrete undervisningstiltag evt. kombineret med bedre samarbejdsaftaler med danske uddannelsesinstitutioner med erfaring på området. Det er ligeledes vigtigt, at pilotprojektet sikrer en lokal forankring af de aktiviteter, der igangsættes.

Det er planen at ansætte en projektleder, der over et år skal arbejde med blandt andet følgende opgaver:

- Indsamle viden, evt. i samarbejde med Ilisimatusarfik, om omfanget af problemet her i landet.
- Afdække hvilke eksisterende undervisningsmaterialer fra Norden vi kan bruge, samt igangsætte oversættelse af materiale til grønlandsk.
- Søge midler fra blandt andre Nordisk Ministerråd og EU til gennemførelse og udbredelse af diverse aktiviteter under projektet.
- Oprettelse og organisering af et videnscenter for området. Et sådant center kunne med fordel oprettes under eksisterende institutioner som f.eks. Inerisaavik, en udvalgt Piareersarfik, en efterskole, en højskole eller anden uddannelsesinstitution.
- I samarbejde med en jurist skal det klargøres, hvilke muligheder dyslektikere og læse- og skrivesvage har for støtte i henhold til lovens rammer. Særligt i forhold til Landstingsforordning nr. 7 af 3. november 1994 om hjælp til personer med vidtgående handicap og Landstingsforordning nr. 4 af 31. maj 2001 om Revalidering.
- Formalisere et tættere samarbejde med danske uddannelsesinstitutioner omkring udveksling af elever og viden, f.eks. Taleinstituttet i København og Brande Højskole, hvor man har specielt fokus på dysleksi.
- Igangsætte et samarbejde med Ilinniarfissuaq omkring uddannelse eller efteruddannelses tilbud til lærere, som efterfølgende kan afprøve undervisningstilbud.
- Etablere mulighed for at tage en test for dysleksi i Grønland.
- Under pilotprojektet skal der afprøves konkrete undervisningstiltag. Sådanne tiltag kunne finde sted på flere niveauer og f.eks. inddrage folkeskoler, virksomheder, højskoler, Piareersarfiit eller andre.
- Som afslutning på pilotprojektet skal en motivationskampagne igangsættes, hvor rollemodeller formidler mulighederne for uddannelse for læse- skrivesvage og ordblinde.

Formålet med pilotprojektet er at skabe en platform for tilbud til både unge og voksne med læse- og skrivevanskeligheder. Pilotprojektet skal bane vejen for de fremtidige tiltag på området, både teoretisk og rent praktisk i form af procedure og placering. Ved pilotprojektets udgang skal undervisningstilbuddene være afprøvede og klar til udbydelse til befolkningen.

Kommunerne, som jo har ansvaret for folkeskolen vil naturligvis blive inddraget i projektets videre udvikling.

Naalakkersuisut har allerede sikret midler til projektet i 2011 gennem uddannelsesplanen og vil fortsat arbejde for at sikre projektets videreførelse i 2012 og årene frem.

Med disse ord ønsker jeg Inatsisartut en god debat.